

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG.0.11/196-342 / 2504

Ankara

3 / 6 / 1999

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Önceki yasama döneminde hazırlanıp Başkanlığınıza sunulan ve İçtüzüğün 77 nci maddesi uyarınca hükümsüz sayılan ilişik listede adları belirtilen kanun tasarılarının yenilenmesi Bakanlar Kurulu'nca uygun görülmüştür.

Gereğini arz ederim.

Bülent ECEVİT
Başbakan

Eki _____ :
Liste

T. D. M. M. BAŞKANLIĞI	
Tali Kom.	Adalet
Esas Kom.	Dışişleri
Tarih.	17.6.1999 - 1/330
K. Md.	K.D.Bşk.
BAŞKAN	M. Bulut

1/758

Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı

T.C.
BAŞBAKANLIK
KANUNLAR VE KARARLAR
GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

Sayı : B.02.0.KKG/101-1358

/1958

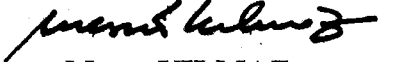
Ankara

15 K 11998

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Dışişleri Bakanlığı'nca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulu'nca 30/3/1998 tarihinde kararlaştırılan "Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesinin Onaylanmasının Uygun Bulunduğu Hakkında Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Mesut YILMAZ
Başbakan

Eki :
1- Kanun Tasarısı
2- Gerekçe

T.C.M.M.B. BAŞKANLIĞI	
Tanıtım	Adet Kom.
İnceleme	Dışişleri Kom.
Tarih	20.4.1998 1/758
İ.İ.İ.	
İmza	Hilmiye

G E R E K Ç E

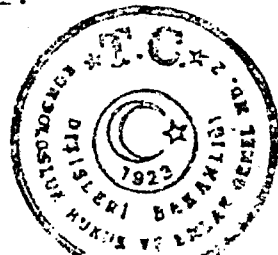
Avrupa Konseyi Nezdinde Türkiye Cumhuriyeti Daimi Temsilcisi tarafından 20 Ekim 1997 tarihinde Strazburg'da imzalanan 20 Mayıs 1960 tarihli, "Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin" 105 No'lu Avrupa Sözleşmesi 5 Ekim 1961 tarihli Küçüklerin Korunması Konusunda Mahkemelerin Yetkisine ve Uygulanacak Hukuka Dair Lahey Sözleşmesi'nde ki boşlukların doldurulması amacını gütmektedir. Türkiye Cumhuriyeti'nin de taraf olduğu 1961 tarihli Lahey Sözleşmesi, çocukların korunmasına ilişkin yabancı mahkeme kararlarının tanınması ve tenfizi hakkında herhangi bir hükme ihtiva etmemektedir. 105 No'lu Avrupa Sözleşmesi ise esas itibariyle velayete ilişkin kararların akit devletlerde tanınmasını ve tenfizini sağlamak üzere hazırlanmıştır. Ayrılan veya boşanan eşlerin çocuklarının velayetine ilişkin kararların verildiği ülke dışında etkisini göstermesine, milletlerarası düzeyde büyük ihtiyaç duyulmaktadır.

Sözleşme, velayete ait kararlarda ki, en önemli unsurun çocuğun menfaati olduğu noktasından hareket etmekte ve çocuğun menfaatlerinin en iyi şekilde korunması için velayete ve şahsi ilişki kurulmasına ilişkin kararların, taraf ülkelerde tanınmasını ve tenfizinin kolaylaştırılmasını öngörmekte, taraf ülkeden bir başka taraf ülkeye haksız olarak götürülen çocuğun velayet hakkına sahip kişiye teslimini ve şahsi ilişkisinin uygulanmasını düzenlemektedir.

Sözleşmenin diğer bir amacı da, özellikle çocukların bir devletten diğerine haksız olarak götürülmesi olaylarının artması ve bu olayların yol açtığı problemlere etkili çözümler getirilebilmesi için akit devletlerin yetkili makamları arasında hukuki işbirliği oluşturmaktır.

Yurtdışında yaşayan çok sayıda Türk vatandaşının aile hukuku alanında karşılaştığı zorluklar ve ailelerinin parçalanması halinde çocukların velayeti ile bu konudaki kararların tanınması ve uygulanmasının yol açtığı menfi sonuçları sık sık gündeme gelmektedir.

Bu sebeple, sözleşmenin yürürlüğe girmesi durumunda çok sayıda Türk çocuğunun yararlanması imkanı doğacaktır.

Sözleşme 6 kısım altında toplam 30 maddeden ibaret bulunmaktadır.

1.maddede, bu sözleşmede yer alan çocuk, karar, makam ve haksız götürme ibarelerinin hukuki tanımlaması yapılmaktadır.

Birinci kısımda yer alan 2 ile 6 ncı maddeleri, her akit devlet tarafından, bu sözleşmede öngörülen yükümlülükleri yerine getirmek üzere bir merkezi makam atanmasının ihtiva ettiği hususlar ile bu makamların görev ve yetkilerini,

İkinci kısımda yer alan 7 ile 12 nci maddeleri, bir akit taraf ülkesinde verilen velayet ve şahsi ilişki kurulmasına dair kararların diğer akit taraf ülkesinde tanınması ve tenfizinin tabi olduğu şartlar, tanıma ve tenfizin red koşulları ile haksız olarak götürülen çocuğun iade talebinde izlenecek prosedür ve talebin red koşullarını,

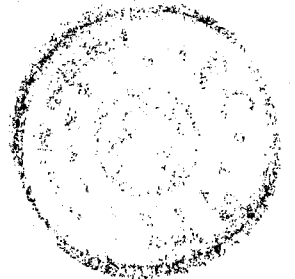
Üçüncü kısımda yer alan 13 ile 16 ncı maddeleri, velayet ve şahsi ilişki kurulmasına ilişkin bir kararın tanınması ve tenfizi talebinin düzenleniş ve tevdi usülleri, talebe eklenmesi gereken bilgi ve belgeler talebin incelenmesi usulü ve kararın yerine getiriliş şekillerini,

Dördüncü kısımda yer alan 17 ile 18 inci maddeleri de çekince konulması ve şekli hakkında hükümleri,

Beşinci kısımda yer alan 19 ile 20 inci maddeleri, bu sözleşmenin, bir kararın tanınması ve tenfizinde, menşe devletle talep edilen devlet arasında yürürlükte bulunan diğer bir uluslararası belgeye ya da talep edilen devletin uluslararası bir belgeden kaynaklanmayan diğer herhangi bir mevzuatına dayanma olanağını bertaraf etmeyeceği ve yine bu sözleşmenin bir akit devletin, işbu sözleşmede yer alan konularla ilgili bir uluslararası belge uyarınca taraf olmayan bir devlete olan yükümlülüğünü etkilemeyeceği hususunda ki esasları,

Altıncı kısımda yer alan 21 ile 30 uncu maddeleri, işbu sözleşmenin, onay, kabul veya tasvibi ile yürürlüğe girişi ve feshi ile ilgili usul ve işlemleri,

İhtiva etmektedir.

999

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

ÇOCUKLARIN VELAYETİNE İLİŞKİN KARARLARIN TANINMASI VE
TENFİZİ İLE ÇOCUKLARIN VELAYETİNİN YENİDEN TESİSİNE İLİŞKİN
AVRUPA SÖZLEŞMESİNİN ONAYLANMASININ UYGUN BULUNDUĞU
HAKKINDA KANUN TASARISI

MADDE

Madde 1- 20 Ekim 1997 tarihinde Strazburg'da imzalanan "Çocukların Velayetine İlişkin Kararların Tanınması ve Tenfizi ile Çocukların Velayetinin Yeniden Tesisine İlişkin Avrupa Sözleşmesi"nin onaylanması uygun bulunmuştur.

MADDE

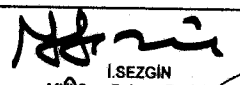
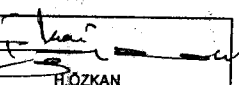
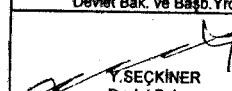
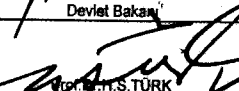
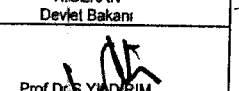
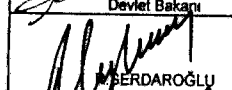
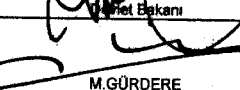
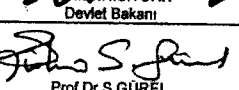
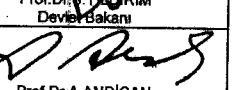
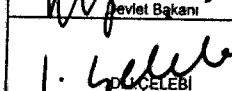
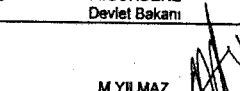
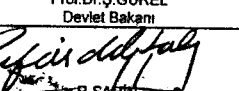
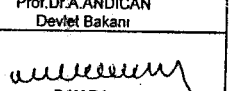
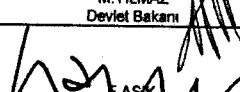
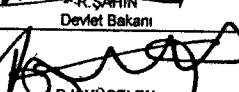
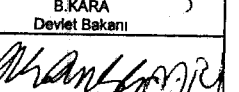
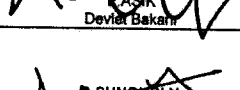
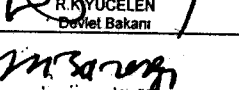
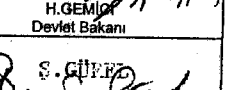
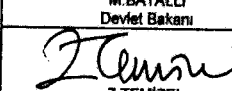
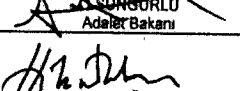
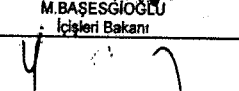
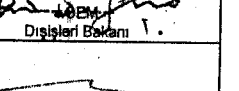
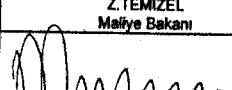
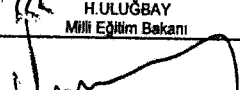
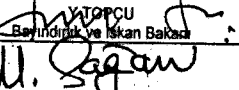
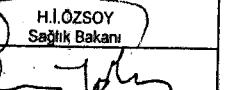
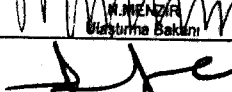
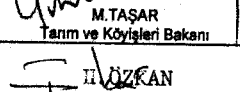
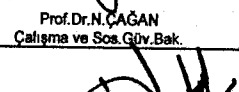
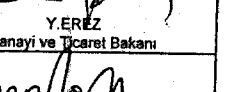
Madde 2- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE

Madde 3- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Eki

MESUT YILMAZ
BAŞBAKAN

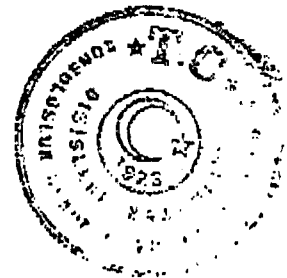
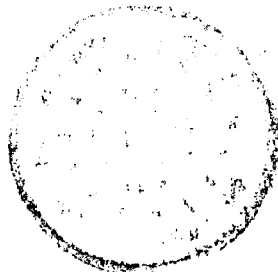
 B. ECEVİT Devlet Bak. ve Başb. Yrd.	 İ. SEZGİN Milli Sav. Bak. ve Başb. Yrd.	 G. TANER Devlet Bakanı	 H. ÖZKAN Devlet Bakanı
 Y. SEÇKİNER Devlet Bakanı	 İ. SATGIN Devlet Bakanı	 H. H. S. TÜRK Devlet Bakanı	 Prof. Dr. S. YILDIRIM Devlet Bakanı
 M. BERDAROĞLU Devlet Bakanı	 M. GÜRDERE Devlet Bakanı	 Prof. Dr. Ş. GÜREL Devlet Bakanı	 Prof. Dr. A. ANDICAN Devlet Bakanı
 M. ÇELEBİ Devlet Bakanı	 M. YILMAZ Devlet Bakanı	 R. SAHİN Devlet Bakanı	 B. KARA Devlet Bakanı
 C. KAVAK Devlet Bakanı	 E. ASK Devlet Bakanı	 R. KÜÇÜK Devlet Bakanı	 H. GEMİCİ Devlet Bakanı
 M. BATALI Devlet Bakanı	 A. SUNGURLU Adalet Bakanı	 M. BAŞEĞİOĞLU İçişleri Bakanı	 S. GÜREZ Dışişleri Bakanı
 Z. TEMİZEL Maliye Bakanı	 H. ULUGBAY Milli Eğitim Bakanı	 Y. TOPCU Beylikdüzü ve İskan Bakanı	 H. İ. ÖZSOY Sağlık Bakanı
 M. MENZİ Ulaştırma Bakanı	 M. TAŞAR Tarım ve Köylüleri Bakanı	 Prof. Dr. N. ÇAĞAN Çalışma ve Sos. G. v. Bak.	 Y. EREZ Sanayi ve Ticaret Bakanı
 M. C. ERSİMER Enerji ve Tabii Kay. Bakanı	 H. ÖZKAN Kültür Bakanı	 İ. GÜRDAL Turizm Bakanı	 E. TARANOĞLU Orman Bakanı
 Dr. İ. AYKUT Çevre Bakanı			

AVRUPA KONSEYİ

NO:105

ÇOCUKLARIN VELAYETİNE İLİŞKİN KARARLARIN TANINMASI VE
TENFİZİ İLE ÇOCUKLARIN VELAYETİNİN YENİDEN TESİSİNE İLİŞKİN
AVRUPA SÖZLEŞMESİ

LÜKSEMBURG 20.V.1980

İşbu Sözleşmede imzası bulunan Avrupa Konseyi Üyesi Devletler,

Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerde, çocuğun çıkarının gözetilmesine alınmasının, velayeti konusundaki kararlarda, hayati önemi haiz olduğunu kabul ederek,

Çocuğun velayeti konusundaki kararların tanınması ve tenfizini kolaylaştırmaya yönelik önlemlerin alınmasının, çocukların çıkarının daha iyi korunmasını sağlayacağını gözetilmesine alarak,

Bu amaçla, ebeveynin ziyaret hakkının velayet hakkının normal sonucu olduğunu belirtmenin temenniye layık olduğunu görerek,

Çocukların haksız olarak uluslararası sınırlar ötesine götürülmesi olaylarındaki artışı ve bu gibi hallerin ortaya çıkardığı sorunların uygun biçimde çözümlenmesinde karşılaşılan güçlükleri gözleyerek,

Çocukların velayetinin, bu velayet keyfi olarak kesildiği takdirde, yeniden tesisini sağlayacak uygun önlemleri getirmek isteği ile,

Bu amaçla çeşitli gereksinimlere ve çeşitli şartlara uygun önlemler alınmasının yararına inanarak,

Makamlar arasında hukuki işbirliği ilişkileri tesisine istekli olarak,

Aşağıdaki hususlarda mutabık kalmışlardır:

Madde 1

İşbu Sözleşme çerçevesinde:

a. Çocuk: Vatandaşlığı ne olursa olsun, henüz 16 yaşın altında olup, mutad meskeni kanununa veya Vatandaşlık Kanununa veya talepte bulunulan Devletin iç hukukuna göre kendi ikamet yerini tayin etme hakkına sahip olmayan kişi;

b. Makam: Adli veya idari bir makam;

c. Velayete ilişkin karar: Oturacağı yeri tayin etme, onunla şahsi ilişki kurma hakları da dahil olmak üzere çocuğun kişisel bakımına ilişkin olarak verilen herhangi bir makamın kararı;

d. Haksız götürme: Çocuğun bir Akit Devlette verilip bu Devlette infazı mümkün olan velayete ilişkin bir kararın ihlal edilmesi suretiyle bir uluslararası sınırın ötesine götürülmesi;

olarak algılanır.

Diğer taraftan:

i. çocukla şahsi ilişki kurma hakkının kullanıldığı sürenin sonunda veya velayet hakkının kullanıldığı ülkeden başka bir ülkedeki geçici bir ikamet süresinin sonunda çocuğun uluslararası sınırın ötesine geri dönmemesi;

ii. 12. maddenin kapsamı içinde müteakiben haksız olduğu tesbit edilmiş bir götürme de, keza;

haksız götürme sayılır.

BÖLÜM I

MERKEZİ MAKAMLAR

Madde 2

1. Taraf her Devlet, işbu Sözleşmede öngörülen görevleri yerine getirecek bir merkezi makam atar.

2. Federal Devletler ile birden fazla hukuk sisteminin yürürlükte bulunduğu Devletler, yetkilerini belirtecekleri, birden fazla merkezi makam atamak yetkisine sahiptirler.

3. İşbu madde çerçevesinde yapılan her atama, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tebliğ edilir.

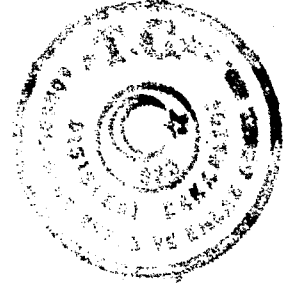
Madde 3

1. Taraf Devletlerin merkezi makamları, aralarında işbirliği yapmalı ve ülkelerinin yetkili makamları arasında istişareyi teşvik etmelidirler. Bu makamlar gerekli süratle hareket etmelidirler.

2. Taraf Devletlerin merkezi makamları, işbu Sözleşmenin işlenmesini kolaylaştırmak amacıyla:

a. Yetkili makamlardan gelen ve devam eden davalarla ilgili hukuki ve fiili vakalara mütedair bilgi taleplerinin intikalini sağlarlar.

b. Çocukların velayetine ilişkin mevzuat ile bu mevzuatta yapılacak değişiklikleri talep üzerine birbirlerine iletirler.

c. Sözleşmenin uygulanması dolayısıyla ortaya çıkabilecek güçlükler konusunda birbirlerini bilgilendirirler ve uygulamaya karşı engellerin ortadan kaldırılmasına, tüm olanaklar ölçüsünde çaba harcarlar.

Madde 4

1. Taraf Devletlerden birinde, çocuğun velayetine ilişkin bir karar elde etmiş ve bu kararın başka bir Devlette tanınmasını veya tenfizini isteyen her kişi, bu amaçla, taraf herhangi bir diğer Devletin merkezi makamına, dilekçe ile başvuruda bulunabilir.

2. Başvurunun 13. maddede belirtilen belgeleri ihtiva etmesi gerekmektedir.

3. Başvurulan merkezi makam, talepte bulunulan Devletin merkezi makamından başka olması halinde, belgeleri bu Devlete doğrudan doğruya ve acilen ulaştıracaktır.

4. Başvurulan merkezi makam, işbu Sözleşmede gerekli görülen şartların yerine getirilmediğinin açık biçimde belli olması halinde, girişimde bulunmayı reddedebilir.

5. Başvurulan merkezi makam, müracaatçıya, talebinin sonuçları hakkında acilen bilgi verir.

Madde 5

1. Talepte bulunulan Devletin merkezi makamı:

a. Çocuğun bulunduğu yerin tespiti,

b. Özellikle gerekli uygun önlemlerle çocuğun veya müracaatçının çıkırlarına zarar gelmemesinin sağlanması,

c. Kararın tanınması veya tenfizinin sağlanması,

d. Kararın tenfizinin kabul edilmesi halinde, çocuğun müracaat sahibine teslim edilmesinin sağlanması,

e. Talep eden makama, alınan önlemler ve elde edilen sonuçlar hakkında bilgi verilmesi için;

uygun gördüğü tüm önlemleri, gerekirse ülkesinin yetkili makamlarına müracaat suretiyle en kısa sürede alır veya aldırır.

2. Talepte bulunulan Devletin merkezi makamı, çocuğun taraf başka bir Devletin ülkesinde bulunduğu inanıyorsa, belgeleri sözkonusu Devletin merkezi makamına, doğrudan doğruya ve derhal intikal ettirir.

3. Taraf Devletler, müracaatçıdan geri gönderme masrafları dışında, kendisi adına, işbu maddenin birinci paragrafı uyarınca bu Devlet merkezi makamınca, mahkeme masrafları ve icabında avukat masrafları dahil, alınan önlemler için, hiçbir ödeme talebinde bulunmamayı taahhüt ederler.

4. Tanıma veya tenfiz reddedilir ve talepte bulunulan Devlet merkezi makamı, müracaatçının, bu Devlette dava açma talebini karşılamayı gerekli görürse, müracaatçının, kendi ülkesinde mukim veya kendi vatandaşı olan bir kişinin yararlanabilceği kadar müsait şartlarla davada temsil edilmesi için tüm çabayı harcar ve bunun için, özellikle kendi yetkili makamlarına başvurabilir.

Madde 6

1. İlgili merkezi makamlar arasında yapılan özel mutabakatlar ve işbu maddenin üçüncü paragrafı hükümleri saklı kalmak kaydıyla:

a. Talepte bulunan Devlet merkezi makamına giden yazışmalar, bu Devletin resmi dili veya resmi dillerinden birinde yazılır veya bu dillerde tercümesini ihtiva eder.

b. Ancak, talepte bulunulan Devlet merkezi makamının, Fransızca veya İngilizce kaleme alınmış veya bu dillerden birinde tercümeyi ihtiva eden yazışmaları kabul etmesi gerekmektedir.

2. Talepte bulunulan Devlet merkezi makamından çıkan, yapılan soruşturmaların sonuçları dahil tüm yazışmalar, bu Devletin resmi dili veya dillerinden birinde veya Fransızca veya İngilizce kaleme alınabilir.

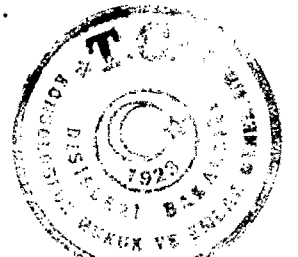
3. Bir akit Devlet 1. paragrafın (b) bendi hükümlerinin tümünü veya bir bölümünü uygulamayı münasip görmeyebilir. Bir akit Devlet bu çekinceyi koyduğu takdirde, diğer bir akit Devlet de çekinceyi bu yönden uygulayabilir.

BÖLÜM II

KARARLARIN TANINMASI VE TENFİZİ İLE ÇOCUKLARIN VELAYETİNİN YENİDEN TESİSİ

Madde 7

Akit Devletlerin birinde verilmiş velayete ilişkin bir karar diğer herhangi bir akit Devlette tanınır ve verildiği Devlette kabili infaz olduğu takdirde tenfiz edilir.

Madde 8

1. Haksız olarak götürme halinde, talepte bulunulan Devlet merkezi makamı:

a. Kararın verildiği Devlet yargı organlarına başvuru anında veya daha önce vukua gelmiş ise, haksız olarak götürme tarihinde çocuk ve ebeveyni sadece bu Devletin vatandaşı iseler ve çocuk sözkonusu Devlet toprağında ikamet etmekte ise, ve

b. Herhangi bir merkezi makama, haksız olarak götürmeden itibaren altı aylık bir süre içinde, geri verilme müracaatında bulunulmuş ise,

derhal çocuğun geri verilmesine tevessül edecektir.

2. Talepte bulunulan Devlet kanunu uyarınca, herhangi bir adli makamın müdahalesi olmaksızın işbu maddenin birinci paragrafı hükümleri yerine getirilemiyorsa, işbu Sözleşmede öngörülen red nedenlerinin hiçbirisi adli işlemlere uygulanmayacaktır.

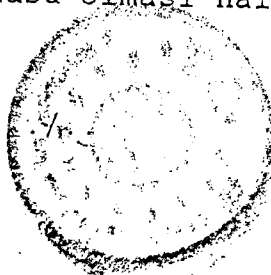
3. Çocuğun velayet hakkına sahip kişi ile başka bir kişi arasında, bu kişiye şahsi ilişki kurma hakkı veren, yetkili bir makam tarafından onaylı bir anlaşma yapılmış ve mutabık kalınan sürenin sonunda çocuk ülke dışına götürüldüğünde, velayet hakkına sahip kişiye iade edilmemişse işbu maddenin birinci paragrafının (b) bendi ile ikinci paragrafı uyarınca velayet hakkının yeniden tesisi yoluna gidilir. Yetkili makamın, bu hakkı, çocuğun velayet hakkına sahip olmayan bir kişiye vermesi halinde de durum aynıdır.

Madde 9

1. 8. maddede öngörülenler dışındaki haksız olarak götürme durumlarında ve götürmeden itibaren altı aylık bir süre içinde herhangi bir merkezi makama müracaat edilmiş ise, tanıma ve yerine getirme ancak aşağıdaki hallerde reddedilir:

a. Davalı veya yasal temsilcisinin gıyabında verilen bir kararın sözkonusu olması halinde, davalıya, savunmasını yapmasına imkan verecek bir sürede dava dilekçesi veya benzeri belgenin tebliğ edilmiş olması. Ancak, davalının bulunduğu yerin menşe Devlette davayı açan davacıdan gizlenmiş olması nedeniyle tebligatın yapılmamış olması halinde bu tebligat eksikliği tanıma veya tenfiz işleminin reddi için sebep teşkil etmez.

b. Davalının veya yasal temsilcisi bulunmaksızın verilen bir kararın sözkonusu olması halinde, kararı veren makamın yetkisi:

- i. Davalının mutad meskeni veya,
- ii. En az birinin halen orada mutad olarak oturmaya devam etmesi şartıyla, çocuğun ana babasının son müşterek mutad meskeni veya,
- iii. Çocuğun mutad meskenine dayanmakta ise.

c. Çocuğun götürülmesinden önce bir yıl süre ile talep eden Devlette mutad olarak oturmuş olması hali ayırık olmak üzere, tanınması veya tenfizi istenen kararın götürülmeden önce talep edilen Devlette verilmiş bir kararla bağdaşmaması,

2. Tanıma ve tenfiz haksız götürmeden itibaren altı ay içinde istenmiş olduğu takdirde, herhangi bir merkezi makamdan bir talepte bulunulmamış olması halinde de bu maddenin birinci paragrafı hükümleri uygulanır.

3. Karar, hiçbir şekilde, esastan bir inceleme konusu olamaz.

Madde 10

1. Tanıma ve yerine getirme, 8. ve 9. maddedeki haller dışında, sadece 9. maddede öngörülen nedenlerle değil ayrıca, aşağıdaki nedenlerden biri içinde reddedilebilir:

a. Kararın sonuçlarını, talepte bulunulan Devletin aile ve çocuk hukukunun temel prensipleri ile bağdaşmadığı açık bir biçimde tesbit edilmemişse;

b. Aradan geçen zaman da dahil, ancak haksız götürme sebebiyle sadece çocuğun oturduğu yerin değişmesi hariç olmak üzere, şartlarda meydana gelen değişiklikler sebebiyle ilk kararın sonuçlarının artık çocuğunun yararıyla açıkça bağdaşmaz nitelikte görülürse;

c. Menşe Devlette dava açıldığı an:

i. Çocuk, talepte bulunulan Devlet vatandaşı, veya mutad meskeni bu Devlette iken, menşe Devleti ile bu bağlardan hiçbirisi yok idi ise;

ii. Çocuk aynı zamanda menşe Devlet ve talepte bulunulan Devlet vatandaşı ve mutad meskeni talepte bulunulan Devlette ise;

d. Karar, gerek talepte bulunulan Devlet, gerek üçüncü bir Devlette verilen ve talepte bulunulan Devlette yerine getirilebilir bir karar ile tanıma ve yerine getirme müracaatında önceki bir dava yüzünden bağdaşmıyorsa ve red çocuğun çıkarlarına uygunsa.

2. Aynı konulardaki tanıma ve tenfiz taleplerine ilişkin usul işlemleri aşağıdaki sebeplerden herhangi birinin varlığı halinde talik edebilirler;

a. İlk karar hakkında olağan bir kanun yoluna başvurulmuşsa;

b. Talep edilen Devlette, menşe Devlette açılan davadan önce başlanmış çocuğun velayetine ilişkin bir davaya devam edilmekte ise;

c. Çocuğun velayetine ilişkin başka bir karar, herhangi bir yerine getirme davası veya bu kararın tanınmasına dair başka bir dava konusu teşkil ediyorsa.

Madde 11

1. Şahsi ilişki kurulması konusundaki kararlar ve velayete ilişkin kararların şahsi ilişki kurma hakkını öngören hükümleri, velayete ilişkin diğer kararlar gibi aynı şartlar altında tanınır ve tenfiz edilir.

2. Bununla beraber talepte bulunulan Devlet yetkili makamı özellikle tarafların bu konudaki taahhütlerini gözönüne alarak çocukla şahsi ilişki kurulması hakkının kullanılması ve uygulanması şartlarını tespit edebilir.

3. Şahsi ilişki kurma hakkına dair karar verilmemişse velayete ilişkin bir kararın tanınması veya yerine getirilmesi reddedilmişse, talepte bulunulan Devlet merkezi makamı, bu hakkı ileri süren kişinin isteği üzerine şahsi ilişki kurma hakkına dair karar vermesi için yetkili makamlarına başvurabilir.

Madde 12

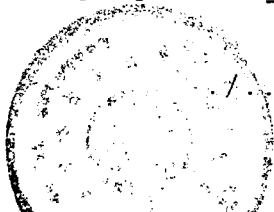
İşbu Sözleşme, çocuğun bir uluslararası sınırın ötesine götürüldüğü tarihte, bir akit Devlette velayete ilişkin olarak verilmiş, kabili infaz bir karar bulunmaması halinde, çocuğun götürülmesinden sonra ilgili herhangi bir kişinin talebi üzerine bir akit Devlette verilen velayete ilişkin ve aynı zamanda götürmenin haksız olduğunu tesbit eden bir karara da uygulanır.

BÖLÜM III

USÜL

Madde 13

1. Velayete ilişkin bir kararın, taraf başka bir Devlette tanınması veya yerine getirilmesine ilişkin talebe,

a. Talepte bulunulan Devlet merkezi makamına müracaatçının adına hareket etmek veya bu amaçla başka bir temsilci atama yetkisi veren bir belgenin, veya;

b. Kararın gerçekliğini kanıtlayan şartları bir araya getiren bir belgenin;

c. Davalı veya kanuni temsilcisi olmadan verilen bir karar sözkonusu ise, dava dilekçesi veya benzeri bir belgenin, davalıya kanuni biçimde bildirilmiş veya tebliğ edilmiş olduğunu ortaya koyan bir belgenin;

d. Bunu ortaya koyan herhangi bir belgenin uygulanabilir olması halinde, talepte bulunan Devletin kanunları uyarınca karar yerine getirilebilir olur;

e. Mümkün olduğu takdirde, çocuğun talepte bulunulan Devlette nerede bulunduğunu veya bulunabileceğini belirten bir beyan;

f. Çocuğun velayetinin ne şekilde yeniden tesis edilebileceğine ilişkin tekliflerin;

2. Yukarıda sözü edilen belgelere mümkünse, 6. maddede sözü edilen kurallara uygun bir tercümenin eklenmesi gereklidir.

Madde 14

Her akit Devlet, çocuğun velayetine ilişkin kararların tanınması ve tenfizi hususunda basit ve seri usul uygular. Bu amaçla tenfiz talebinin basit bir başvuru ile yapılabilmesine olanak tanır.

Madde 15

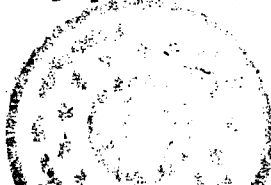
1. Talepte bulunulan Devletin yetkili makamının, 10. maddenin 1(b) paragrafının uygulanması hakkında karar vermeden evvel;

a. Özellikle, yaşı ve takdir kabiliyetine ilişkin fiili bir olanaksızlık yoksa, çocuğun da görüşünü alması gereklidir; ve ,

b. Lüzum görebileceği soruşturmaların yapılmasını isteyebilir.

2. Taraf bir Devlette yapılan soruşturmaların masrafı soruşturmaların yapıldığı Devlete aittir.

3. Soruşturma talepleri ve sonuçları, ilgili makama, merkezi makamlar aracılığıyla intikal ettirilebilir.

Madde 16

İşbu Sözleşme bakımından hiçbir tastik veya benzeri formalite istenemez.

BÖLÜM IV

ÇEKİNCELER

Madde 17

1. Taraf Devletler, 8. ve 9. maddelerde veya bunlardan birinde öngörülen hallerde, velayete dair kararların tanınması ve yerine getirilmesinin 10. maddede öngörülen ve çekincede yer alan nedenlerle reddedilebileceği şeklinde çekince koyabilir.

2. Birinci paragrafta öngörülen çekinceyi koyan taraf bir Devletçe verilen kararların tanınması ve yerine getirilmesi, bu çekincede belirtilen ilave nedenlerin herhangi birinden dolayı, taraf başka Devletlerde de reddedilebilir.

Madde 18

Taraf Devletler, 12. madde hükümleri ile bağlı olmadıkları yolunda çekince koyabilirler. İşbu Sözleşme hükümleri, sözkonusu çekinceyi koyan taraf Devletçe verilen, 12. maddede belirtilen kararlar uygulanamaz.

BÖLÜM V

DiĞER BELGELER

Madde 19

İşbu Sözleşme, bir kararın tanınmasını veya tenfizini sağlamak bakımından menşе Devleti ile talepte bulunulan Devlet arasında yürürlükte bulunan bir uluslararası belgeye ya da talepte bulunulan Devletin uluslararası bir anlaşmadan kaynaklanmayan diğеr herhangi bir mevzuatına dayanma olanağını bertaraf etmez.

Madde 20

1. İşbu Sözleşme, taraf bir Devletin, taraf bir Devlete karşı işbu Sözleşmenin düzenlendiği konulardaki uluslararası bir belgeden doğabilecek yükümlölüklerini ortadan kaldırmaz.

2. Taraf iki veya daha fazla Devlet, çocukların velayeti alanında tek bir mevzuat veya bu alandaki kararların tanınması veya yerine getirilmesi alanında özel bir sistemi evvelce veya halen tesis ettiler ise, aralarında işbu Sözleşmenin veya bir bölümünün yerine sözkonusu mevzuatı veya bu sistemi uygulamak serbestisine sahiptirler. Bu hükümden yararlanmaları için, sözkonusu Devletlerin aldıkları kararı Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tebliğ etmeleri gerekmektedir. Bu karardaki değişikliklerin veya kararın iptalinin de keza tebliği gereklidir.

BÖLÜM VI

NIHAI HÜKÜMLER

Madde 21

İşbu Sözleşme Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerin imzasına açıktır. Sözleşme onay, kabul veya tasvibe sunulacaktır. Onay, kabul veya tasvip belgeleri Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdi edilecektir.

Madde 22

1. İşbu Sözleşme, Avrupa Konseyi Üyesi Üç Devletin, 21. madde hükümlerine uygun şekilde Sözleşme ile bağlanma konusunda muvaffakatlerini bildirmeleri tarihinden üç aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

2. Sözleşme, bağlanma konusundaki muvaffakatlerini daha sonra bildirecek Devletler için, onay, kabul veya tasvip belgelerinin tevdiinden itibaren üç aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 23

1. İşbu Sözleşmenin yürürlüğe girmesinden sonra, Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi, Konsey üyesi olmayan bir Devleti, statünün 20(d) maddesinde öngörülen çoğunlukla ve Sözleşmeye dahil Devletlerden Komiteye dahil olma hakkına sahip Devletler temsilcilerinin oybirliği ile alınacak bir kararla, Sözleşmeye katılmaya çağırabilir.

2. Sözleşme, katılan Devletler için, katılma belgesinin Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tevdiinden itibaren üç aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

Madde 24

1. Her Devlet, imza anında veya onay, kabul veya katılma belgesinin tevdiî anında, işbu Sözleşmenin uygulanacağı toprak veya toprakları belirleyebilir.

2. Her Devlet, daha sonra, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapılacak bir beyanla, işbu Sözleşmenin uygulanmasını, beyanında belirtilen herhangi bir başka toprağa teşmil edebilir. Sözleşme, sözkonusu bölge için, beyanın Genel Sekreter tarafından alınması tarihinden itibaren üç aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Yukarıdaki iki paragraf uyarınca yapılan her beyan, Genel Sekretere yapılacak tebligatla, beyanda belirtilen bölge bakımından geri çekilebilir. Geri çekme, beyanın Genel Sekreter tarafından alınması tarihinden altı aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü geçerlilik kazanacaktır.

Madde 25

1. Çocukların velayeti ve velayete ilişkin kararların tanınması ve uygulanması konusunda ayrı hukuk sistemlerinin geçerli bulunduğu iki veya daha fazla toprak birimlerine sahip bir Devletin onay, kabul, tasvip veya katılma belgesini tevdiinde, işbu Sözleşmenin, sözkonusu toprak birimlerinin tümüne veya birkaçına uygulanacağını beyan edebilir.

2. Bu Devlet, daha sonra da her an Avrupa Konseyi Genel Sekreterine yapılacak bir beyanla, işbu Sözleşmenin uygulanmasını, beyanda belirtilen herhangi bir başka toprak birimine de teşmil edebilir. Sözleşme, bu toprak birimi için, beyanın, Genel Sekreter tarafından alınması tarihinden itibaren üç aylık bir sürenin hitamını takip eden ayın ilk günü yürürlüğe girecektir.

3. Yukarıdaki iki paragraf uyarınca yapılan beyan, Genel Sekretere yapılacak tebligatla, beyanda belirtilen toprak birimi için geçerli olmak üzere, geri çekilebilir. Geri çekme, tebligatın Genel Sekreter tarafından alınması tarihinden itibaren altı aylık bir sürenin sona ermesini takiben ayın ilk günü geçerlilik kazanacaktır.

Madde 26

1. Velayete ilişkin konularda, topraklarında uygulanan iki veya daha fazla hukuk sistemine sahip Devletler için:

a. Bir şahsın mutad mesken veya vatandaşlığı kanuna atıf, bu Devlette yürürlükte olan kuralların tayin ettiği

hukuk sistemini veya, bu gibi kuralların mevcut olmaması halinde şahsın en yakın ilişkiler içinde bulunduğu hukuk sistemine atıf şeklinde algılanmalıdır.

b. Menşe Devletine veya talepte bulunulan Devlete atıf, duruma göre, kararın verildiği toprak birimi veya kararın tanınması veya yerine getirilmesinin veya velayetin yeniden tesisinin istendiği toprak birimi şeklinde algılanmalıdır.

2. İşbu maddenin 1. paragrafının (a) bendi, velayete ilişkin konularda iki veya daha fazla kabili tatbik hukuk sistemine sahip olan Devletlerde de, "mutadis mutandis" uygulanır.

Madde 27

1. Her Devlet, imza sırasında veya onay, kabul, tasvip veya katılma belgesinin tevdiî sırasında, işbu Sözleşmenin, 6. maddesinin 3. paragrafında, 17. maddesinde ve 18. maddesinde yer alan çekincelerin birini veya daha fazlasını beyan edebilir. Başka hiçbir şekilde çekince kabul edilmez.

2. Yukarıdaki paragraf uyarınca çekince beyan etmiş olan taraf Devletler, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tebligatta bulunmak suretiyle bu çekinceyi, tamamen veya kısmen kaldırabilirler. Geri çekme, tebligatın Genel Sekreter tarafından alındığı tarihte geçerlilik kazanır.

Madde 28

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri işbu Sözleşmenin yürürlüğe girdiği yılı takip eden üçüncü yılın sonunda ve uygun görüldüğü takdirde, bu tarihten sonraki herhangi bir zamanda, taraf Devletlerin belirleyeceği merkezi makamların temsilcilerini, Sözleşmenin işleyişini incelemek ve kolaylaştırmak üzere toplanmaya davet eder. Sözleşmeye taraf olmayan, Avrupa Konseyi Üyesi Devletler, toplantıda bir gözlemci ile temsil edilebilirler. Bu toplantıların çalışmaları bir rapor halinde, bilgi için Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesine sunulur.

Madde 29

1. Taraflar, Avrupa Konseyi Genel Sekreterine tebligatta bulunmak suretiyle işbu Sözleşmeyi her an feshedebilirler.

2. Fesih, tebligatın Genel Sekreter tarafından alınmasından itibaren altı aylık bir sürenin sona ermesini takip eden ayın ilk günü geçerlilik kazanır.

Madde 30

Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Konsey Üyesi Devletlere ve işbu Sözleşmeye katılan Devletlere:

- a. Her imzayı;
- b. Her onay, kabul, tasvip veya katılma belgesi tevdiini;
- c. Sözleşmenin 22,23,23,24 ve 25. maddeleri uyarınca her yürürlüğe girişini;
- d. İşbu Sözleşme ile bağlantılı başka her belge, tebliğat veya bildiriyi;

tebliğ eder.

Aşağıda imzası bulunan yetkililer, işbu Sözleşmeyi imzalamışlardır.

Lüksemburg'da 20 Mayıs 1980'de Fransızca ve İngilizce olarak, her iki metin aynı şekilde geçerli olmak üzere, Avrupa Konseyi arşivlerine teslim edilecek birtek nüsha olarak tanzim edilmiştir. Avrupa Konseyi Genel Sekreteri, Avrupa Konseyi Üyesi Devletlerin her birine ve işbu Sözleşmeye katılmaya çağrılan Devletlere onaylı bir örneği intikal ettirecektir.

Avusturya Cumhuriyeti Hükümeti adına

Dr. Ch. Broda

Belçika Krallığı Hükümeti adına

M. Prues

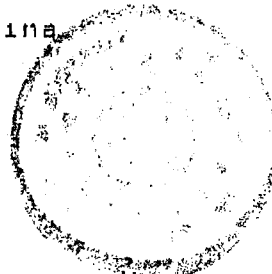
Güney Kıbrıs Rum Yönetimi Hükümeti adına

P. Michaelides

Danimarka Krallığı Hükümeti adına

Fransa Cumhuriyeti Hükümeti adına

A. Peyrefitte

Almanya Federal Cumhuriyeti Hükümeti adına

G. Knackstedt

Yunanistan Cumhuriyeti Hükümeti adına

G. Stamatis

İzlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına

İrlanda Cumhuriyeti Hükümeti adına

Gerard Collins

İtalya Cumhuriyeti Hükümeti adına

Tommaso Morlino

Liechtenstein Prensiği Hükümeti adına

Walter Kieber

Lüksemburg Hükümeti adına

Gaston Thorn

Malta Hükümeti adına

Hollanda Krallığı Hükümeti adına

J. de Rutier

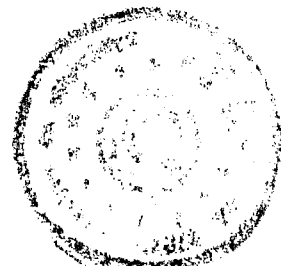
Norveç Krallığı Hükümeti adına

Portekiz Cumhuriyeti Hükümeti adına

Mario Raposo

İspanya Krallığı Hükümeti adına

Inigo Cervero

İsveç Krallığı Hükümeti adına

İsviçre Konfederasyonu Hükümeti adına

Kurt Furgler

Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti adına

Büyükelçi Rıza Iürmen

Büyük Britanya ve Kuzey İrlanda
Birleşik Krallığı Hükümeti adına

Mackay of Clashfern Leon Brittan

